

למה ללמוד בתכנית אופקים – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה?

מהי תכנית אופקים?

תכנית "אופקים" הינה תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה, תכנית האוספת אליה מדי שנה עד 15 סטודנטים בעלי נתונים אישיים יוצאי דופן, מעניקה להם מלגת לימודים מלאה, חושפת אותם למרצים ולקורסים הטובים ביותר שיש לאוניברסיטה להציע, ומאפשרת להם את החופש לעצב את לימודיהם כרצונם תוך ליווי אישי והקפדה על רמה אקדמית גבוהה במיוחד. מטרת התכנית הינה להכשיר סטודנטים מצטיינים במגוון כלי המחקר המקובלים באקדמיה, להכיר להם את הדיסציפלינות השונות, לטפח בהם כישורי כתיבה וניתוח גבוהים, ולעודד בקרבם מחשבה ביקורתית ומעמיקה. התכנית שואפת להפוך את תלמידיה ובוגריה לחוקרים אינטרדיסציפלינריים מובילים באקדמיה, ולמנהיגי דעה ועשייה מרכזיים בחברה הישראלית.

נשמע מצוין, אבל מה בעצם לומדים בתכנית?

התכנית בנויה כחוג לימודים לכל דבר ועניין, והיא נלמדת במסגרת תואר ראשון דו-חוגי בצמוד לחוג נוסף לבחירת התלמיד (משפטים, פסיכולוגיה, ביולוגיה, היסטוריה, פילוסופיה וכו'). תלמידי התכנית נדרשים להשלים 60 נקודות זכות במהלך שלוש שנות לימודיהם בחוג (זאת בנוסף לדרישות החוג השני). נקודות אלו מורכבות משמונה קורסים ייעודיים לבחירת התלמיד אשר נבנים במיוחד למען התכנית ומתחלפים מדי שנה (16 נ"ז), קורס ללימוד שפה זרה לפי בחירה (2 נ"ז) וכן עבודת גמר בסיום הלימודים (6 נ"ז). את שאר נקודות הזכות הנדרשות לתואר מרכיבים התלמידים כראות עיניהם מכל הפקולטות, החוגים והדרגים באוניברסיטה, תוך שהם נהנים מקבלת עדיפות לכניסה לקורסים סגורים, קורסים של תואר שני וסדנאות.

איך יודעים אילו קורסים לבחור?

במהלך לימודיהם זוכים תלמידי התכנית לליווי אישי מסגל החוג והם חופשיים להתייעץ עם ראש החוג באשר לאופי הקורסים אותם הם בוחרים, אך באופן כללי מעודד החוג בחירת קורסים מגוונת ככל האפשר, מכל הדיסציפלינות ומכל הפקולטות, וזאת על-מנת להעניק לתלמידים הזדמנות להרחיב את השכלתם ואת נקודות המבט שאותן הם מביאים למחקריהם. יש לציין כי בנוסף לקורסים הפורמאליים, תלמידי התכנית זוכים לקחת חלק בסמינרים מחלקתיים ייעודיים הניתנים על-ידי מרצים מובילים בתחומם במחקר, בתרבות ובספרות, וכן הם זוכים לצאת לסיוורים לימודיים בארץ (ולעיתים גם בחו"ל) המאפשרים הסתכלות שונה על אתרים ומוסדות מוכרים ומפגש עם אישים מרכזיים ובכירים בציבור.

ומה נדרש ממני?

תכנית אופקים דורשת מתלמידיה השקעה רבה בלימודיהם, וזאת מתוך ציפייה כי עד סוף התואר הראשון הם יהיו מצויים ביכולות ניתוח ומחקר ברמות גבוהות בהרבה מן הממוצע. התלמידים נדרשים לעמוד בסף הצטיינות בסוף כל שנה (ממוצע 86 לפחות בשני החוגים), הם נדרשים לעמוד בעומס קריאה גבוה מזה של תלמיד תואר ראשון ממוצע והם נדרשים לכתוב עבודות רבות יותר. התכנית מחפשת אנשים שאוהבים ללמוד ולהשכיל, שניחנים בסקרנות טבעית, שעתידים להשתלב בעשייה המחקרית ובאקדמיה, שרוצים לתרום לחברה ולשנות אותה, ושמצטיינים בכל מעשיהם. לאנשים אלו מעניקה התכנית סביבה תומכת ומאתגרת אשר תקדם אותם הלאה ותכשיר אותם להצטיין באקדמיה ובעולם שמחוצה לה.

זה נשמע די קשה, למה לי ללמוד דווקא בחוג המצטיינים בחיפה?

כל תלמיד שמתקבל לתכנית אופקים מקבל מלגת לימודים מלאה אשר מכסה את שכר הלימוד שלו לאורך שלוש שנות לימודיו בתואר, וזאת על-מנת שיוכל לפנות את מירב מרצו ללימודיו. המלגה לשנת הלימודים הראשונה מוענקת אוטומטית לכל מי שמתקבל לתכנית, בעוד שהמלגה לשנת הלימודים השנייה והשלישית מותנית בעמידה בקריטריונים של הצטיינות בסוף כל שנה (ממוצע 86 בשני החוגים). בנוסף, סטודנטים אשר מחליטים להמשיך ללימודי תואר שני זוכים למלגה בשווי 75% משכר הלימוד, וזאת בתנאי שהם נרשמים לתואר השני בתוך שנה מסיום לימודיהם בתכנית. בנוסף למלגות, התלמידים זוכים לליווי אישי מסגל החוג, עדיפות בקבלה לקורסים, עדיפות בקבלה למעונות החדשים באוניברסיטה, השתתפות בסיורים לימודיים בארץ ובחו"ל, וכן חברות ב"מועדון הבוגרים" האקסקלוסיבי של התכנית מרגע סיום התואר. ייחודה של תכנית המצטיינים באוניברסיטת חיפה הוא בשילוב המנצח שבין מבנה לימודים מסודר לצד בחירה חופשית ועידוד הצטיינות אקדמית רב-תחומית. עבודת הגמר של התכנית דורשת מהתלמידים שילוב מקורי של מספר דיסציפלינות למחקר, ועקב כך רבות מעבודות אלו זוכות לפרסום בכתבי-עת מדעיים בארץ ובעולם. התכנית מצטיינת בהכנת תלמידיה לתארים מתקדמים, ורבים מהם אף ממשיכים למסלול ישיר לדוקטורט מיד לאחר סיום התואר הראשון.

ומה לגבי איכות הלימודים באוניברסיטת חיפה?

לצד גיוון חברתי רחב המייצג את החברה הישראלית על רבדיה השונים ומסב לנו כבוד רב והערכה, אוניברסיטת חיפה היא גם האוניברסיטה המובילה בישראל מבחינת כמות ורמת הפרסומים האקדמיים במדעי החברה והרוח (מדעי המדינה, פסיכולוגיה, פילוסופיה, היסטוריה וכו'). הפקולטה למשפטים בחיפה היא מהמובילות בארץ, וכך גם החוג לחינוך. בית הספר למדעי הים ובית הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה הם ייחודיים בארץ, והמכון לארכיאולוגיה השוכן בתוכו הוא מהגדולים והפעילים בישראל. האוניברסיטה מכילה בתוכה כמה מן המרצים המובילים בישראל במדעי החברה, החינוך והרוח והם מושכים אליהם תלמידים לתארים מתקדמים מכל העולם. הסטודנטים של אופקים זוכים לטעום מכל ההצלחות הללו של האוניברסיטה והם חופשיים ללמוד בכל חוגיה ואצל מיטב המרצים והקורסים שיש לה להציע. בנוסף, הקורסים הייעודיים שנבנים בכל שנה למען התכנית הן ברמה גבוהה במיוחד והסביבה הלימודית שבה הם מתקיימים שונה ומיוחדת. כמות הגירויים האינטלקטואליים המוצעים לתלמידי התכנית היא אין-סופית והרבגוניות המאפיינת אותה ואותם היא גולת הכותרת שבה - לא קיימת מסגרת זהה המאפשרת ללמוד ולהגיע לקשת כה רחבה של תחומים, נושאים וצורות חשיבה. אוניברסיטת חיפה, המעודדת חשיבה מקורית ופתוחה, גישה רב-תרבותית וסובלנית, והצטיינות אקדמית ברמה גבוהה, היא המקום המושלם לקיומה של תכנית רב-תחומית מיוחדת שכזו.

יש בזה עבודה?

תכנית אופקים מעניקה לתלמידיה כלים לחשיבה ולהצלחה באקדמיה ומחוצה לה. מעל ל-70% מתלמידיה ממשיכים לתארים מתקדמים בסיום לימודיהם, ורבים מהם ממשיכים גם הלאה לקריירה אקדמאית בארץ ובעולם. להיות בוגר תכנית המצטיינים באוניברסיטת חיפה פותח דלתות בתוכה ומחוצה לה, והדבר נכון לא רק לעולם האקדמי. היכולת לחשוב, לנתח ולבקר רעיונות והחלטות ברמה גבוהה בהרבה מן הסטודנט הממוצע נותנת לבוגרינו יתרון שלא ניתן לכמת במספרים, אך בהחלט ניתן להוכיח. מבין בוגרינו ישנם בכירים רבים לא רק באקדמיה אלא גם במגזר הציבורי והפרטי המהווים כיום מנהיגי דעה ועשייה בישראל. ממנכ"ל משרד התחבורה דרך סגן הרמטכ"ל, ממנכ"לי חברות היי-טק וכוח-אדם לפסיכולוגים, משפטנים, כתבי תקשורת וסופרים. התכנית שומרת על קשר עם בוגריה באמצעות "מועדון בוגרים" ויוזמת אירועים ופלטפורמות בהם הם יוכלו ליצור קשר האחד

עם השני, כדוגמת כנס הבוגרים האחרון שנערך לציון 35 שנים לתכנית. התכנית שואפת ללוות את בוגריה מרגע סיום התואר ולאורך הקריירה שלהם, תוך שהם נוטעים את שורשיהם בתכנית בדרכם לצמרת. להיות בוגר תכנית אופקים משמעותו להיות אדם חדור מוטיבציה, מצטיין בכל מעשיו, פיקח ופיכח, בעל יכולת ללמוד ולהסתגל, אשר מהווה נכס לכל ארגון אותו הוא מנהיג ובו הוא לוקח חלק.